

Lähipiirin merkitys käsityöharrastuneisuuden synnyssä

Käsityön aineenopettajan tutkinto-ohjelma

Turun yliopisto

Kandidaatintutkielma

Hilma Hytönen

Mirella Koskiniemi

9.5.2026

Turku

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Tutkinto-ohjelma, oppiaine: Käsityökasvatus

Tekijät: Hilma Hytönen ja Mirella Koskiniemi

Otsikko: Lähipiirin merkitys käsityöharrastuneisuuden synnyssä

Ohjaaja: KT, käsityökasvatuksen yliopistonlehtori Virpi Yliverronen

Sivumäärä: 33 sivua

Päivämäärä 9.5.2026

Kandidaatintutkielmamme tarkastelee lähipiirin merkitystä käsityöharrastuneisuuden synnyssä eri ikäryhmien välillä. Lähipiirillä tutkimuksessa tarkoitamme perhettä, sukulaisia, työkavereita ja ystäviä, jotka ovat läsnä arjessa harrastajan kanssa.

Tutkimus toteutettiin Webropol-kyselynä (N=51) ja rajasimme kohderyhmäksi kansalaisopistojen käsityökurssien opiskelijat. Aineisto analysoitiin yhdistämällä määrällisiä menetelmiä (mm. prosenttijakaumat) ja laadullista teemoittelua avoimista vastauksista.

Tulokset osoittavat, että lähipiirillä on merkittävä rooli käsityöharrastuksen alkamiseen: 92 % vastaajista kertoi, että heidän lähipiirissään oli käsitöitä harrastavia henkilöitä harrastuksen alkuhetkellä, ja 78 % koki saaneensa kannustusta.

Lisäksi tuloksista pystyttiin havainnoimaan, että lähipiirin merkitys harrastuksen alussa oli osalle tärkeää, mutta harrastuksen ylläpidossa lähipiirin vaikutus havaittiin vaihtelevana. Kuitenkin käsityöharrastus koettiin vahvasti yhteisöllisyyttä lisäävänä tekijänä.

Ikäryhmien välillä havaittiin eroja siten, että nuoremmilla vastaajilla lähipiirin merkitys korostui harrastuksen aloituksessa, mutta väheni harrastuksen jatkuessa. Vanhemmilla vastaajilla taas lähipiirin vaikutus näkyy harrastuksen ylläpitävänä tekijänä, mutta ei vaikuttanut niinkään harrastuksen aloittamiseen. Tutkimus osoittaa, että lähipiiri vaikuttaa yksilön harrastuneisuuteen, mutta se ei ole ehdoton tekijä.

Avainsanat: Harrastuneisuus, Yhteisöllisyys, Käsityöperinne

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	4
2	AIEMPAA TUTKIMUSTA	6
2.1	Harrastuneisuus	6
2.2	Yhteisöllisyys käsityöharrastuksessa	6
2.3	Käsityöperinne	7
2.4	Teoreettinen viitekehys	8
3	TUTKIMUSKYSYMYKSET	10
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	11
4.1	Tutkimusmetodi	11
4.2	Aineiston keruu Webropol-kyselyllä	11
4.3	Aineiston analyysi ja luokittelu	12
	TULOKSET	14
4.4	Lähipiirin rooli harrastuksen aloittamisessa	14
4.5	Lähipiirin merkitys käsityöharrastuneisuuden ylläpidossa	15
4.6	Erot lähipiirin vaikutuksissa eri ikäryhmien välillä	16
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	18
5.1	Keskeiset löydökset	18
5.2	Tutkimuksen luotettavuus ja rajoitukset004	19
6	POHDINTA	20
6.1	Tutkimuksen merkitys opetuksessa	20
6.2	Jatkotutkimusaiheita	20
	LÄHTEET	21
	LIITTEET	23

1 Johdanto

Tässä tutkimuksessa tarkastelemme lähipiirin vaikutusta käsityöharrastuneisuuden syntyyn. Lähipiirillä tarkoitamme perhettä, sukulaisia, työkavereita ja ystäviä, jotka ovat läsnä arjessa harrastajan kanssa. Harrastuneisuus tarkoittaa henkilön toiminnallisella, kognitiivisella ja affektiivisella tasolla tapahtuvaa omaehtoista suuntautumista. Yksilö on harrastaessaan sitoutunut johonkin tekemiseen, tässä tutkimuksessa käsitöihin ja hänellä on siihen liittyviä taitoja, tietoja sekä kokemusta. Harrastuneisuudella tarkoitetaan siis syvää kiinnostusta tiettyyn aiheeseen (Metsämuuronen, 1995).

Lähes puolet suomalaisista harrastaa käsitöitä jossain muodossa säännöllisesti (Taitoliitto, 2021). Jokaisella henkilöllä voi olla käsityöharrastukselleen erilaisia merkityksiä. Käsityöharrastukseen liittyvät merkitykset rakentuvat yleensä yksilöllisesti sekä sosiaalisesti. Jollain henkilöllä käsityöharrastuksessa voi korostua esimerkiksi yhteisölliset tai yksilökohtaiset merkitykset. Yhteisöllisen lähestymistavan kautta harrastaja kokee merkitykselliseksi esimerkiksi oman tekemisen lisäksi myös muita asioita kuten taitojen siirtymistä myöhemmille sukupolville (Väänänen, 2020).

Lähipiirillä tiedetään olevan merkitystä yksilöiden käsityöharrastuneisuuden synnyssä. Riikka Mylly väitteli teologian tohtoriksi aiheella *Käsitöiden tekeminen suomalaisten naisten arjen uskontona*. Esimerkiksi tässä tutkimuksessa nousi esiin, että käsitöitä on alettu tehdä lähipiirin vaikutuksesta. Tutkimuksessamme keskitymme siihen, miten lähipiiri on vaikuttanut yksilöiden käsityöharrastuksen alkamiseen ja minkälaisia eroja on eri ikäryhmien välillä (18–35 vuotta, 36–60 v ja yli 60 v).

Tutkimuksen avulla saamme tietoa siitä, kuinka merkittävänä tekijänä yksilöt pitävät lähipiiriä käsityöharrastuneisuutensa synnyssä ja ylläpidossa. Lisäksi selvitämme, minkälaisin tavoin lähipiiri on vaikuttanut harrastuneisuuteen. Pyrimme myös selvittämään, onko eri ikäryhmien kokemukset lähipiirin merkityksistä toisistaan eroavia.

Aihe on tärkeä tutkittavaksi, sillä käsityönohjaaja voi toimia oppilaille tärkeänä kannustajana sekä mallina varsinkin silloin, jos oppilaan lähipiirissä ei ole käsityöharrastajia. Lepistö (2004) tuo esille, että positiiviset kokemukset vaikuttavat

käsityöharrastukseen sitoutumiseen. Varsinkin opettaja voi vaikuttaa tähän, koska hän voi olla oppilaalle ainoa käsityöharrastusta tukeva aikuinen.

Tässä työssä on käytetty tekoälyä kielenhuollossa. Sovelluksina käytimme ChatGPT:tä ja Copilotia. Tekijät ovat vastuussa kaikilta osin työn sisällöstä.

2 Aiempaa tutkimusta

2.1 Harrastuneisuus

Harrastuneisuudella tarkoitetaan mielenkiintoa ja omaehtoista suuntautumista tiettyntyyppisiin toimintoihin (Metsämuuronen, 1995). Esimerkiksi käsityöharrastuneisuudella tarkoitetaan mielenkiintoa ja orientoitumista erilaisiin käsityötekniikoihin. Harrastuksella tarkoitetaan harrastuneisuuden suuntaamista tiettyyn osa-alueeseen tai tekniikkaan (Metsämuuronen, 1995).

Harrastuneisuuden alkamiseen vaikuttaa aina jokin positiivinen kokemus, jonka kautta yksilölle syntyy positiivinen asenne tiettyä toimintaa kohtaan. Harrastuneisuuteen voi myös vaikuttaa sosiaalisen ympäristön asenteet ja paine (Metsämuuronen, 1995). Esimerkiksi, jos ystäväpiirissä on käsityöihin positiivinen asenne, se voi toimia paineena käsityöharrastuksen alkamiseen.

Jaana Lepistö kertoo, että käsityöharrastuneisuus näkyy omaehtoisena kiinnostuksena johonkin käsityön alueeseen sekä pitkäkestoisena sitoutumisena, johon liittyy “positiivisia kokemuksia, mielihyvän tunnetta ja sitoutumista ajallisesti” (Lepistö, 2004).

2.2 Yhteisöllisyys käsityöharrastuksessa

Yhteisöllisyys voidaan ymmärtää sosiaalisen vuorovaikutuksen ominaisuutena, tapana tai toimintaperiaatteena (Lehtonen, 1990). Käsityöt voidaan usein mieltää yksin tekemiseksi, mutta todellisuudessa niillä on pitkä historia yhteisöllisenä toimijana. Käsityöpiirit ja -kurssit ovat olleet paikkoja, joissa ihmiset ovat voineet tavata toisiaan, jakaa taitojaan ja viettää samalla aikaa yhdessä. Mielenterveyden keskusliiton (2022) mukaan käsityöt ovat perinteisesti koonneet ihmisiä yhteen.

Yhteisöllisyys käsitöissä rakentuu erityisesti jakamisen kautta. Kouhia (2016) kertoo, että käsityöt tarjoavat mahdollisuuden jakaa omia taitojaan yhteisön kesken, oppia toisilta ja rakentaa sitä kautta yhteisöllisyyttä. Käsitöiden harrastajat usein mielellään jakavat muille osaamistaan ja tämä vahvistaa ryhmien toimintaa. Lisäksi yhdessä tekeminen lisää sitoutumista yhteisöön sekä luo yhteenkuuluvuuden tunnetta. Käsityöryhmässä jokainen voi tehdä käsitöitään omalla tavallaan ja omassa tahdissaan. Ryhmässä on yleensä rento ilmapiiri, jossa vastuuta ja tekemistä voidaan jakaa.

Kouhian mukaan samanmielisyys sekä yhteinen kiinnostus ovat tärkeitä tekijöitä siinä, että harrastus koetaan merkitykselliseksi. Käsityöharrastukset tuottavat sekä henkilökohtaisia, että yhteisöllisiä merkityksiä. Kouhian kertoo käsitöiden voivan samaan aikaan vahvistaa tunnetta siitä, että kuuluu johonkin ryhmään, ja samalla toimia tapana ilmaista itseään.

Yhteisöllisellä toiminnalla on myös hyvinvointia tukevia vaikutuksia. Fancourt ja Finn (2019) tuovat esiin, että osallistuminen yhteisiin taide- ja käsityöaktiviteetteihin voi parantaa koettua terveyttä ja tukea mielenterveyttä. Tämä siis selittää, miksi käsityöryhmät koetaan tärkeiksi ja miksi niihin hakeudutaan.

Yhteisöllisyys ulottuu myös sukupolvien välisiin suhteisiin. Myllyksen (2021) mukaan käsityöt luovat sukupolvien välisiä yhteisiä kokemuksia, jotka tuovat lämpöä ja läheisyyttä. Käsityötaito siirtyy usein eteenpäin perheissä, ja samalla siirtyvät myös arvot ja tavat. Tämä tekee käsityöperinteestä tärkeän osan yhteisöllisyyttä.

2.3 Käsityöperinne

Käsityöperinne on osa elävää aineetonta kulttuuriperintöä, joka koostuu taidoista, tiedoista ja käytännöistä valmistaa, korjata ja entisöidä erilaisia esineitä ja rakenteita. Taitoliitto kuvaa käsityön elävää perintöä ”taitona ja tietona tehdä käsitöitä erilaisilla elinympäristömme materiaaleilla, rakentaa, korjata tai entisöidä”, ja korostaa, että käsityötaidot ovat siirtyneet sukupolvelta toiselle kautta aikojen. Käsityöperintö säilyy vain, kun tekeminen, taidot ja kiinnostus kulkeutuvat uusille tekijöille (Taito ry, n.d).

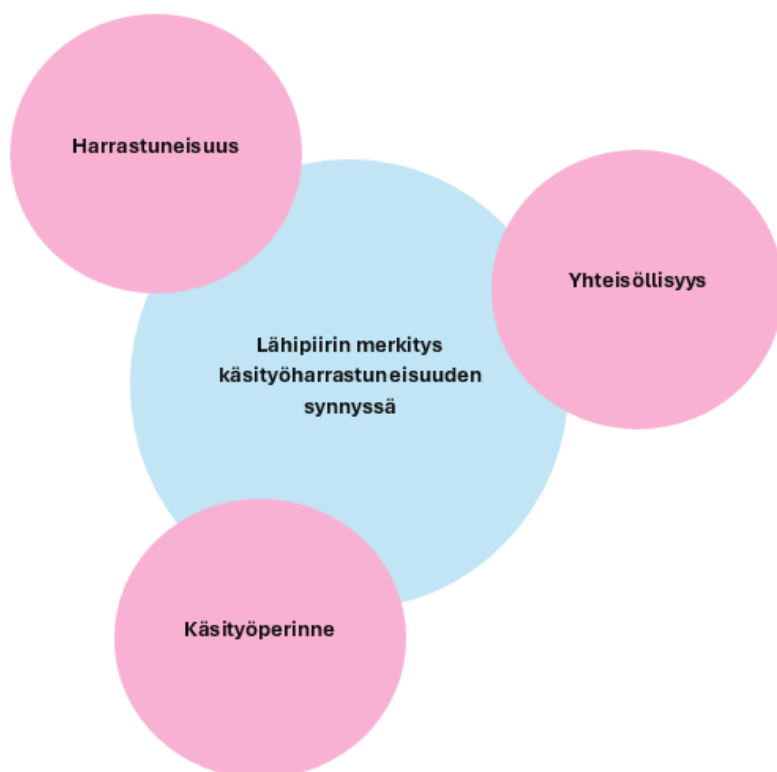
Kulttuuriperintö käsitteenä sisältää sekä aineellisia että aineettomia ulottuvuuksia. Opetushallituksen [OPH, 2014] mukaan kulttuuriperintö on ”menneisyydestä perittyjä aineellisia ja aineettomia asioita tai käytäntöjä, jotka heijastavat ihmisten arvoja, uskomuksia, tietoja ja traditioita”. Aineeton kulttuuriperintö koostuu elävistä perinteistä, kuten taidoista, tavoista sekä ilmaisumuodoista, jotka siirtyvät sukupolvilta toisille. Näitä suojellaan sekä ylläpidetään esimerkiksi yhteisöissä ja perheissä arkisten toimintojen kautta (Aineeton kulttuuriperintö, n.d).

Käsityöllä on ollut merkittävä rooli naisten elämässä sekä yksilöllisesti että yhteisöllisesti. Yhteinen käsityön tekeminen on toiminut tärkeänä voimavarana ja

mahdollistanut naisille oman yhdistystoiminnan syntymisen. Samalla se on tarjonnut tilan vertaistuelle, jossa on voitu jakaa kokemuksia niin arkipäiväisistä kuin laajemmista elämän kysymyksistä. Yhteen kokoontuminen ja yhdessä tekeminen ovat olleet keskeisessä asemassa tämän yhteisöllisyyden rakentumisessa (Aikasalo, 2006). Käsityön merkitys naisten elämässä on kuitenkin muuttunut ajan myötä. Aiemmin käsityöt olivat välttämätön osa arkea, ja niiden keskeisenä tavoitteena oli tuotteen valmistaminen. Nyky-yhteiskunnassa käsityö on siirtynyt enemmän harrastukseksi ja itsensä toteuttamisen muodoksi. Tällöin korostuvat erityisesti luova suunnittelu sekä itse tekemisen prosessi, joka voi tapahtua sekä yksin että yhdessä muiden kanssa.

2.4 Teoreettinen viitekehys

Tutkimuksemme teoreettinen viitekehys rakentuu kolmen keskeisen käsitteen ympärille: harrastuneisuus, yhteisöllisyys ja käsityöperinne. Näiden käsitteiden avulla tarkastelemme lähipiirin merkitystä käsityöharrastuneisuuden synnyssä.

Kuva 1 Teoreettinen viitekehys

Harrastuneisuudella tarkoitamme yksilön omaehtoista kiinnostusta käsitöihin sekä niihin liittyviä myönteisiä kokemuksia. Kiinnostus voi herätä esimerkiksi silloin, kun ympäristö tarjoaa tukea, kannustusta ja mahdollisuuksia kokeilla tekemistä.

Harrastuneisuus luo pohjan sille, että yksilö sitoutuu käsitöihin ja alkaa kehittää taitojaan.

Yhteisöllisyys puolestaan tuo esiin käsitöiden sosiaalisen ulottuvuuden. Käsitöitä tehdään usein yhdessä muiden kanssa, jolloin taitoja ja kokemuksia jaetaan luontevasti. Yhdessä tekeminen voi vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta ja lisätä harrastuksen merkityksellisyyttä, mikä puolestaan tukee sen jatkumista.

Käsityöperinne liittyy harrastamisen osaksi laajempaa kulttuurista jatkumoa. Tällöin taidot, tavat ja arvot siirtyvät sukupolvelta toiselle. Perinne antaa käsityöharrastukselle taustaa ja syvyyttä sekä auttaa ymmärtämään sen merkitystä osana kulttuuria.

Lähipiirillä on tärkeä rooli näiden kaikkien osa-alueiden välissä. Se voi herättää kiinnostuksen käsitöihin, tarjota tukea ja mahdollisuuksia sekä ylläpitää yhdessä tekemistä ja taitojen siirtymistä. Näin tarkasteltuna käsityöharrastuneisuus rakentuu yksilöllisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden yhteisvaikutuksessa, jossa lähipiirin merkitys korostuu.

3 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksessamme halusimme tutkia sitä, millaisia vaikutuksia lähipiirillä on eri ikäisten yksilöiden käsityöharrastuneisuuteen. Valitsimme kysymyksemme niin, että saisimme vastauksia siihen, miten lähipiiri on vaikuttanut yksilön harrastuneisuuteen. Lisäksi halusimme vastauksia siihen, millaisia eroja on eri ikäryhmien välillä.

Tutkimuskysymyksemme ovat:

Miten lähipiiri on vaikuttanut yksilöiden käsityöharrastuksen alkamiseen ja kehittymiseen?

Minkälaisia eroja lähipiirin vaikutuksilla on eri ikäryhmien välillä?

Näiden kysymysten avulla ajattelimme saavamme käsityksen siitä, kuinka paljon sosiaaliset suhteet vaikuttavat ihmisten käsityöharrastuneisuuteen. Ensimmäiseksi on tärkeää tietää, vaikuttaako lähipiiri yleisesti yksilöiden käsityöharrastuneisuuteen. Toiseksi haluamme kartoittaa miten lähipiiri on vaikuttanut harrastamisen alkamiseen ja kolmanneksi onko sosiaalisilla vaikutuksilla eroja eri ikäryhmien välillä.

4 Tutkimuksen toteutus

4.1 Tutkimusmetodi

Tutkimuksemme aineisto kerättiin helmikuussa 2026. Se toteutettiin laadullisesti ja määrällisesti. Laadullisen tutkimuksen tavoitteenamme oli ymmärtää kyselyyn vastaajien kokemuksia ja niihin liittyviä merkityksiä (Alasuutari, 2012). Tämä lähestymistapa sopi tutkimukseemme parhaiten, sillä tarkastelemme lähipiirin vaikutusta käsityöharrastuneisuuden syntyyn. Käytimme tutkimuksessamme avoimia kysymyksiä, jotta vastaajilla oli mahdollisuus kertoa paremmin omista kokemuksistaan ilman valmiiksi annettuja vaihtoehtoja. Mukana tutkimuksessa oli myös muutamia monivalintakysymyksiä, joiden avulla saimme tietoa esimerkiksi vastaajien taustasta ja harrastuneisuuden määrästä.

4.2 Aineiston keruu Webropol-kyselyllä

Tutkimuksemme aineiston keräsimme Webropol-verkkokyselyn avulla. Valitsimme kyselytutkimuksen, koska sillä saadaan vastaajia laajasti ja eri paikoista (Hirsjärvi ym. 2018). Vastaaminen tapahtui nimettömänä. Kohderyhmämme oli kansalaisopistojen käsityökurssien opiskelijat, sillä heidän voidaan olettaa edustavan aktiivisia käsityöharrastajia, jolloin heillä on varmasti kokemusta käsitöiden tekemisestä ja niiden taustalla olevista tekijöistä.

Toimitimme kyselyn kansalaisopistojen (Seinäjoen kansalaisopisto, Pihtiputaan ja Viitasaaren kansalaisopisto sekä Rauman kansalaisopisto) opettajille, jotka jakoivat QR-koodia opiskelijoilleen. Kysely oli avoinna 20 päivää ja saimme vastauksia yhteensä 51 henkilöltä (N=51). Vastaajia oli Seinäjoen kansalaisopistolta neljä, Pihtiputaan ja Viitasaaren kansalaisopistosta 29 sekä Rauman kansalaisopistosta 18. Kyselyymme vastasi vain naisia. Vastaajat on jaettu kolmeen eri ikäryhmään jakautuen seuraavasti: viisi 18–35-vuotiasta, kaksikymmentä 36–60-vuotiasta sekä 26 yli 60-vuotiasta.

Suljetut kysymykset kartoittivat taustatietoja, kuten ikäryhmää, harrastuskokemuksen pituutta ja sitä, kuinka usein vastaaja tekee käsitöitä. Avoimet kysymykset käsittelivät lähipiirin vaikutusta harrastuksen aloittamiseen ja jatkumiseen.

4.3 Aineiston analyysi ja luokittelu

Aineistomme analyysin toteutimme yhdistelemällä määrällisiä sekä laadullisia menetelmiä. Suljetuissa kysymyksissä vastaukset analysoimme kuvailevin tilastollisin menetelmin, eli prosenttijakaumilla ja graafisin esityksin. Näistä saimme selville vastaajien yleiskuvaa taustatekijöistä ja lähipiirin vaikutuksen yleisyydestä. Määrällinen analyysi loi pohjan laadullisten avointen vastausten tarkastelulle. Se myös auttoi meitä havainnoimaan ilmiön laajuutta eri ikäryhmissä.

Tutkimuksen laadullinen analyysi kohdistettiin kolmeen avoimeen kysymykseen, joihin vastaajat saivat vastata omin sanoin: (1) lähipiirin vaikutus käsityöharrastuneisuuden syntyyn, (2) lähipiirin vaikutus harrastuneisuuteen tällä hetkellä sekä (3) ovatko he itse vaikuttaneet jonkun toisen harrastuneisuuteen.

Vastaukset jaoimme neljään ryhmään (1 ei vaikutusta, 2 vähän vaikutusta, 3 merkittävä vaikutus sekä 4 ei vastaa kysymykseen), minkä jälkeen teemoittelimme aineiston etsimällä vastauksista korostuneita ja yleisiä tekijöitä (Tuomi & Sarajärvi, 2018).

Ensimmäiseen ryhmään kuului vastaukset, joista kävi suoraan ilmi, ettei vaikutusta ole. Toiseen ryhmään luokittelimme vastaukset, joissa kävi ilmi, että vaikutusta on, mutta vastaus on hieman epäröivä tai siinä todetaan, ettei suurta vaikutusta ole. Kolmanteen ryhmään luokittelimme vastaukset, joista vaikutus välittyy merkittävänä. Viimeiseen ryhmään kuului vastaukset, joita ei pystynyt teemoittelemaan epäselvyytensä takia sekä vastaukset, jotka eivät vastanneet kysymykseen. (Taulukko 1)

Taulukko 1

Kuvaile omin sanoin millainen merkitys lähipiirillä on ollut käsityöharrastuneisuutesi syntyyn	Ryhmä: (ei vaikutusta, vähän vaikutusta, merkittävä vaikutus tai ei vastaa kysymykseen)	Korostuneet tekijät
Olen koko ikäni seurannut lähipiirin käsitöiden tekoa, ja koen sen vaikuttaneen oman harrastuneisuuteni syntyyn. Vaikea uskoa, että olisin itse löytänyt inspiraation harrastuksen aloittamiseen.	merkittävä vaikutus	Lähipiirin esimerkki ja käsitöiden läsnäolo arjessa.
Lähipiiri mahdollisti monipuolisen käsityöharrastuksen. Se opasti ja kannusti. Lähipiiri arvosti käsitöitä ja toi esille taloudelliset tekijät.	merkittävä vaikutus	Lähipiirin opastus, kannustus sekä arvostus käsitöitä kohtaan.

Eri ikäryhmien välisiä eroja analysoimme samanlaisella teemoittelulla, mutta aluksi jaoimme vastaukset ikäryhmien (18—35 v, 36—60 v ja 60+) mukaan omiksi ryhmikseen, joiden sisällä teemoittelu vaikutuksista tapahtui. Lopuksi vertailimme vaikutuksia ja korostuneita tekijöitä eri ikäryhmien välillä.

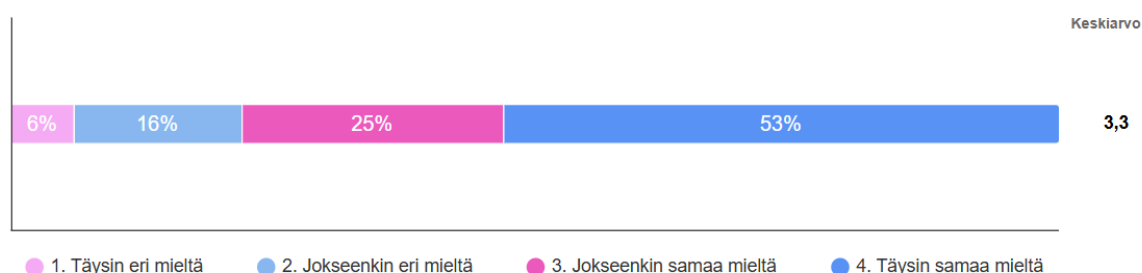
5 Tulokset

5.1 Lähipiirin rooli harrastuksen aloittamisessa

Vastaajista 92,2 % kertoi heidän lähipiirissään olleen käsitöitä harrastavia henkilöitä silloin, kun he itse aloittivat harrastuksen. Käsiyöt olivat myös osa enemmistön arkea esimerkiksi yhdessä tekemisenä ja keskusteluna (80 %).

Yleisin vaikuttaja harrastuksen alkamiseen oli perheenjäsen. Myös sukulaiset ja ystävät olivat merkittäviä tekijöitä. 20 % koki, ettei kukaan toinen henkilö vaikuttanut heidän käsityöharrastuksensa alkamiseen.

Lisäksi yli puolet vastaajista koki lähipiirin kannustaneen heitä kokeilemaan käsitöitä (kuva 2). 53 % vastasi olevansa täysin samaa mieltä väitteeseen: *Lähipiirini kannusti minua kokeilemaan käsitöitä*. Lisäksi 25 % vastasi olevansa jokseenkin samaa mieltä. Eli yhteensä 78 % koki lähipiirin kannustaneen heitä kokeilemaan käsitöitä edes jossain määrin.

Kuva 2 *Lähipiirini kannusti minua kokeilemaan käsitöitä*

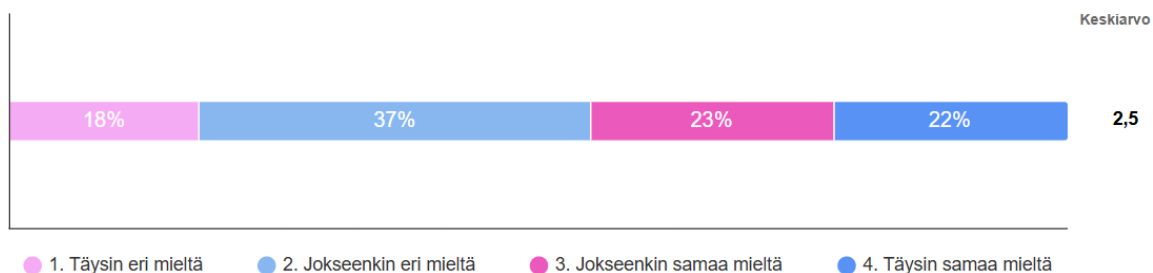
Avoimissa vastauksissa lähipiirin vaikutuksista harrastamisen alkamiseen korostui lähipiirin antama esimerkki sekä käsityöperinteen siirtyminen sukupolvelta toiselle:

Äitini ja isoäitini ovat neuloneet ja ommelleet aina, kai se innostus on lähtenyt sieltä (Vastaaja 20 ikäryhmästä 60+)

Isoäitini harrasti aina käsitöitä ja isäni on myös aina tehnyt puutöitä, joten olen saanut käsillä tekemisen mallin kotoani. (Vastaaja 9 ikäryhmästä 36–60 v)

Käsiyöt ovat olleet esillä arjessa ja harrastuksen aloittamiseen on saatu kannustusta ja neuvoja lähipiiriltä.

Vaikka lähipiiri on ollut läsnä käsityöharrastuksen alkaessa suuri osa vastaajista ei kuitenkaan koe, että käsityöharrastus ei olisi alkanut ilman lähipiiriä (kuva 3).

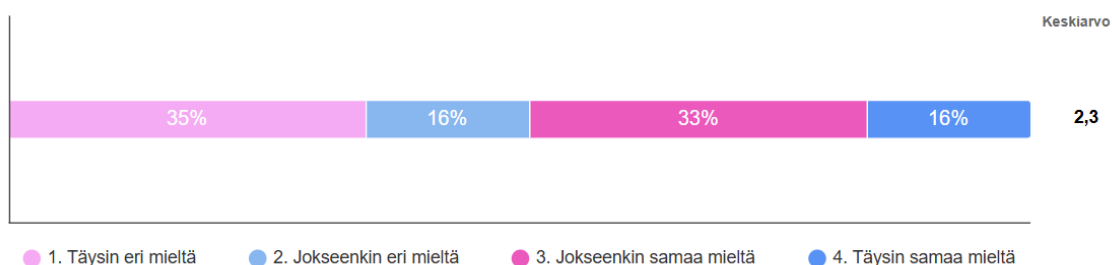

Kuva 3 Ilman lähipiiriäni käsityöharrastukseni ei olisi alkanut

Väitteeseen *Ilman lähipiiriä käsityöharrastukseni ei olisi alkanut* 37 % vastasi olevansa jokseenkin eri mieltä ja 18 % olevansa täysin eri mieltä.

5.2 Lähipiirin merkitys käsityöharrastuneisuuden ylläpidossa

Lähipiiri on tulosten mukaan läsnä myös harrastuksen ylläpidossa, mutta se ei ole niin suuri tekijä kuin harrastuksen alkaessa. Suuri osa vastaajista tekee käsitöitä muiden henkilöiden kanssa, 39 % joskus ja 33 % tekee usein. Väittämään *Lähipiirini vaikuttaa siihen, kuinka usein teen käsitöitä* vastaukset jakautuivat. 49 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä ja 51 % täysin tai jokseenkin eri mieltä (kuva 4).

Kuva 4 Lähipiirini vaikuttaa siihen, kuinka usein teen käsitöitä

Käsityöharrastus kuitenkin koetaan yhteisöllisenä ja yhteisöllisyyttä lisäävänä tekijänä lähipiirissä. Väitteeseen *Käsityöharrastus lisää yhteisöllisyyden tunnetta lähipiirissäni* 57 % vastasi olevansa täysin samaa mieltä ja 27 % olevansa jokseenkin samaa mieltä.

Myös avoimissa vastauksissa aiheesta: *Kuvaile omin sanoin millainen merkitys lähipiirillä on käsityöharrastuneisuutesi tällä hetkellä*, korostuu harrastuksen yhteisöllisyys:

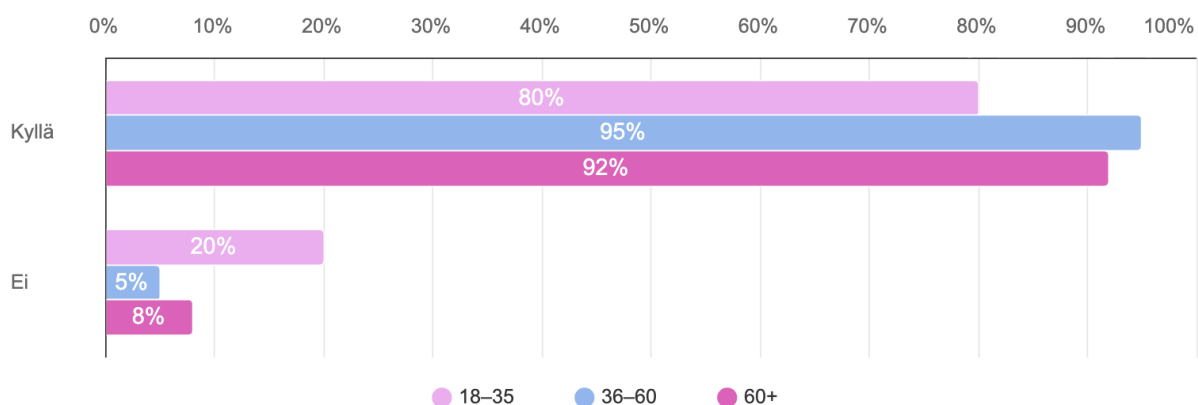
Käsitöistä keskustellaan usein ystävien kesken ja jaetaan ideoita ja ajatuksia. (Vastaaaja 18 ikäryhmästä 36–60 v)

Tällä hetkellä minulla on useampia ryhmiä ystävistä ja sukulaisista, joissa kudomme yhdessä. (Vastaaaja 13 ikäryhmästä yli 60 v)

Käsitöitä harrastetaan yhdessä muiden kanssa, niistä keskustellaan sekä jaetaan vinkkejä ja ohjeita muiden kanssa.

5.3 Erot lähipiirin vaikutuksissa eri ikäryhmien välillä

Jokaisessa ikäryhmässä korostui se, että lähipiiri on vaikuttanut yksilöiden käsityöharrastuksen alkamiseen. Jokaisessa ikäryhmässä enemmistön (80–95 %) lähipiirissä on ollut käsityöharrastajia, kun he ovat aloittaneet käsityöharrastuksen (kuva 5)

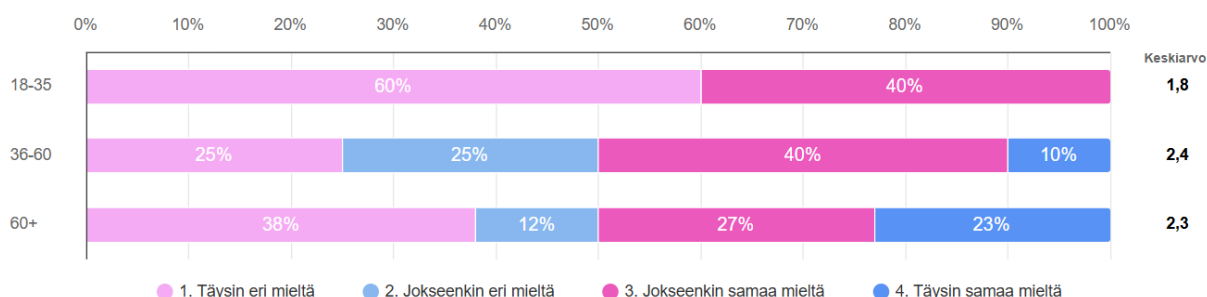

Kuva 5 Lähipiirissäni oli käsitöitä harrastavia henkilöitä, kun aloitin käsityöharrastuksen

Suurinta osaa lähipiiri on myös kannustanut aloittamaan käsityöharrastuksen. Avoimissa vastauksissa, jossa kuvailtiin lähipiirin vaikutusta käsityöharrastuksen alkamiseen, kaikissa ikäryhmissä korostui lapsuuden ympäristön ja etenkin perheen malli. Myös lähipiirin antama kannustus korostui.

18–35-vuotiailla ja 36–60-vuotiailla kokemus siitä, ettei käsityöharrastus olisi alkanut ilman lähipiiriä, oli yleisempää kuin yli 60-vuotiailla. Vanhimmassa ikäryhmässä enemmistö koki, ettei lähipiiri ollut ratkaiseva tekijä harrastuksen alkamiseen.

Eri ikäryhmien välillä kokemukset siitä vaikuttaako lähipiiri siihen, kuinka usein he käsitöitä harrastavat, olivat toisistaan poikkeavia (kuva 6). Kaikissa ikäryhmissä vastaukset jakoutuivat, mutta 18–35-vuotiaista selkeä enemmistö (60 %) koki, ettei lähipiiri vaikuta heidän harrastamiseensa. 36–60-vuotiailla kokemus oli neutraalimpi.

Kuva 6 Lähipiirini vaikuttaa siihen, kuinka usein teen käsitöitä

Yli 60-vuotiailla vastaukset jakoutuivat laajasti, mutta heidän ikäryhmässään korostui eniten kaikista ryhmistä kokemus lähipiirin vaikutuksesta tähänhetkiseen harrastamiseen.

Jokaisessa ikäryhmässä enemmistö kuitenkin tekee käsitöitä yhdessä jonkun lähipiiriinsä kuuluvan henkilön kanssa ainakin joskus. Myös kokemus siitä, että käsityöt lisäävät yhteisöllisyyden tunnetta oli jokaisessa ikäryhmässä positiivinen.

Avoimissa vastauksissa enemmistö kuvaili lähipiirin olevan keskeinen tekijä käsityöharrastuksessa tällä hetkellä:

Tällä hetkellä viikoittainen käsityöharrastus antaa mahdollisuuden tehdä yhdessä lähipiirin kanssa käsitöitä. Vaikka muuten aikaa käsitöille ei löytyisi, harrastusilta saa kyllä tekemään! (Vastaaja 1 ikäryhmästä 18–35 v)

Käsitöistä keskustellaan usein ystävien kesken ja jaetaan ideoita ja ajatuksia. (Vastaaja 18 ikäryhmästä 36–60 v)

Kuulun useisiin käsityöryhmiin, joissa on mukava jakaa malleja, osaamista ja tukea. (Vastaaja 16 ikäryhmästä yli 60 v)

Jokaisessa ikäryhmässä vastauksissa korostui yhdessä tekeminen, käsitöistä keskustelu ja ohjeiden jakaminen muiden kanssa.

6 Johtopäätökset

6.1 Keskeiset löydökset

Tutkimuksemme tavoitteena oli selvittää lähipiirin merkitystä käsityöharrastuneisuudessa ja merkitysten eroja eri ikäryhmien välillä. Tutkimuksen tulokset osoittivat, että lähipiirillä on merkittävä vaikutus käsityöharrastuneisuuden synnyssä varsinkin sen aloitusvaiheessa. Vastaajista enemmistön lähipiirissä oli käsitöitä harrastavia henkilöitä, ja käsityöt olivat näkyvä osa heidän arkeaan esimerkiksi keskusteluna ja yhdessä tekemisenä. Lähipiiri on vaikuttanut yksilöiden käsityöharrastukseen esimerkkiä antavana roolimallina, käsityöperinteen siirtäjänä sukupolvelta toiselle sekä harrastamiseen kannustavana tekijänä.

Enemmistö vastaajista ei samaistunut väitteeseen *ilman lähipiiriä käsityöharrastukseni ei olisi alkanut*. Tämä korostui etenkin yli 60-vuotiaiden vastauksissa, kun nuoremmilla ikäryhmillä vastaukset olivat myönteisempiä. Aikasalon (2006) mukaan ennen valmis lopputuote oli keskiössä, mutta nykyään esimerkiksi luova tekeminen yhdessä on tärkeintä. Tämä selittää miksi yli 60-vuotiaiden keskuudessa lähipiirin merkitys käsityöharrastuksen synnyssä ei ole ollut merkittävää. Aikaisemmin käsityöt ovat olleet jokapäiväistä elämää eikä siihen ole tarvittu erityistä kannustusta, toisin kuin nuoremmilla sukupolvilla.

Vaikka lähipiiriä ei koeta ratkaisevana tekijänä käsityöharrastuksen alkamisessa, lähipiirin merkitys kuitenkin korostui useimmissa vastauksissa. Tätä ristiriitaa voi selittää teoria siitä, että harrastuneisuuden takana on ympäristön vaikutuksia, mutta lopulta harrastuksen alkaminen on yksilön oman harkinnan, havaintojen ja kokeilun tulos (Metsämuuronen, 1995). Lähipiiri siis vaikuttaa yksilön harrastuneisuuteen, mutta se ei ole lopullinen ratkaiseva tekijä.

Ikäryhmien välillä poikkeavaa oli, että nuorilla lähipiiri ei vaikuta siihen, kuinka usein käsitöitä harrastaa ja yli 60-vuotiailla lähipiirin merkitys harrastuksen säännöllisyyteen koettiin tärkeämmäksi. Tämä voi kertoa siitä, että vanhemmilla henkilöillä lähipiiri on useammin harrastusta ylläpitävä tekijä, kun nuoremmilla harrastaminen on omaehtoisempaa.

Tulokset osoittavat, että käsityöharrastus koetaan merkittävästi yhteisöllisyyttä lisäävänä tekijänä. Tämä tukee aikaisempaa tutkimusta yhteisöllisyydestä käsityöharrastuksissa, sillä Kouhian (2016) mukaan käsityöt mahdollistavat taitojen jakamisen yhteisössä, oppimisen toisilta ja näiden avulla yhteisöllisyyden rakentuminen vuorovaikutuksen kautta.

6.2 Tutkimuksen luotettavuus ja rajoitukset

Tutkimuksemme luotettavuutta tarkasteltaessa meidän tuli ottaa huomioon aineistomme keruuseen sekä sen analysointiin liittyvät tekijät. Luotettavuuteen vaikutti otoskoko ja aineistonkeruumenetelmä.

Luotettavuuteen vaikutti tutkimuksemme vastaajien otoskoko (N=51), ja vastaajien jakaantuminen. 18–35-vuotiaita vastanneita oli viisi, 36–60-vuotiaita oli kaksikymmentä ja yli 60-vuotiaita oli kaksikymmentäkuusi. Nuorimman ikäluokan pieni vastaajakoko vaikuttaa tulosten luotettavuuteen, sillä siitä ei voida tehdä yhtä vahvoja johtopäätöksiä, kuin muista ikäluokista.

Tutkimuksemme kaikki vastaajat olivat naisia, joten tämä rajaa näkökulman vain naisiin ja heikentää mahdollista yleistettävyyttä. Lisäksi vastaajamme olivat kansalaisopistojen käsityökursseihin osallistujia, jolloin oletetaan heidän olevan aktiivia käsityöharrastajia. Tutkimuksemme tulokset siis keskittyvät ensisijaisesti aktiivisten naiskäsityöharrastajien kokemuksiin käsityöharrastuneisuudesta. Tämä rajoittaa tulosten yleistettävyyttä.

Luotettavuuteen vaikutti myös käyttämämme aineistonkeruumenetelmä.

Kyselytutkimuksella on useita etuja, mutta myös rajoitteita. Esimerkiksi emme voi olla varmoja siitä, kuinka vakavasti vastaajat suhtautuivat kysymyksiin tai ymmärsivätkö he ne tarkoitetulla tavalla (Hirsjärvi ym., 2018).

7 Pohdinta

7.1 Tutkimuksen merkitys opetuksessa

Tutkimuksemme tulokset antavat näkökulmia siihen, miten käsityöopetusta voitaisiin kehittää ja kuinka oppilaiden käsityöharrastuneisuutta pystytään tukemaan erilaisissa oppimisympäristöissä. Tulosten avulla pystytään ymmärtämään, miten lapsen ympäristö voi vaikuttaa siihen, kuinka kiinnostunut hän on käsitöistä. Esimerkiksi lapsi, jonka perheessä harrastetaan käsitöitä aktiivisesti, on mahdollisesti kiinnostuneempi käsitöistä kuin lapsi, jonka arjessa käsityöt eivät ole näkyvillä.

Tuloksemme havainnollistavat, että lähipiiri oli monelle tärkeä osa harrastuksen alkuvaiheessa, mutta se ei ollut kaikille ratkaiseva tekijä. Tällöin opettajan rooli korostuu erityisesti niiden oppilaiden kohdalla, joilla ei ole käsityöhenkistä lähipiiriä tukemassa harrastuksen syntyä. Opettaja voi toimia oppilaille ensimmäisenä tai jopa ainoana innostajana ja mahdollisesti näin vahvistaa oppilaiden kiinnostusta käsitöitä kohtaan ja uskoa omiin taitoihinsa.

7.2 Jatkotutkimusaiheita

Jatkotutkimuksena voitaisiin selvittää tarkemmin lähipiirin merkityksiä käsityöharrastuneisuudessa haastatteleamalla käsityöharrastajia heidän muistoistaan lähipiiriin ja harrastukseensa liittyen. Lisäksi harrastajia voitaisiin haastatella yhteisöllisyyden kokemuksista käsityöharrastuksessa.

Lähipiirin merkitysten vastapainoksi voitaisiin tutkia, käsityöharrastuksen syntyyn liittyviä tekijöitä, kun lähipiiri ei ole ollut merkittävänä tekijänä. Tutkimuksella voitaisiin selvittää mitkä asiat ovat saaneet yksilön harrastamaan käsitöitä, kun lähipiiri ei ole ollut toimintaan vievä tekijä.

Lähteet

- Aikasalo, P. (2006). Käsityöt osana naisten elämää. Teoksessa L. Kaukinen & M. Collanus (toim.), *Tekstejä ja kangastuksia: Puheenvuoroja käsityöstä ja sen tulevaisuudesta*. Artefakta-sarja. Akatiimi.
- Aineeton kulttuuriperintö. (n.d.). UNESCO:n sopimus.
<https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/fi/unescon-sopimus>
- Aineeton kulttuuriperintö. (n.d.). <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/>
- Alasuutari, P. (2012). *Laadullinen tutkimus 2.0*. Vastapaino.
- Fancourt, D., & Finn, S. (2019). *What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review* (Health Evidence Network synthesis report 67). World Health Organization Regional Office for Europe.
<https://iris.who.int/server/api/core/bitstreams/e1cc8536-773d-446f-9822-8ae376f41415/content>
- Hirsjärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P. (2009). *Tutki ja kirjoita*. Tammi.
- Kojonkoski-Rännäli, S. (2014). *Käsin tekemisen filosofiaa* [Väitöskirja, Turun yliopisto]. Turun yliopisto, opettajankoulutuslaitos Rauma.
- Kouhia, A. (2016). *Unraveling the meanings of textile hobby crafts* [Väitöskirja, Helsingin yliopisto]. Helda. <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/dcefe4f8-4864-4f13-9b57-2e2f97103071/content>
- Lehtonen, H. (1990). *Yhteisö*. Vastapaino.
- Lepistö, J. (2004). *Käsityö kasvatuksen välineenä*. Seurantatutkimus opiskelijoiden käsitysten jäsentyneisyydestä ennen luokanopettajakoulutuksen käsityön peruskurssin opintoja ja niiden jälkeen. Turun yliopiston julkaisuja.
- Metsämuuronen, J. (1995). *Harrastukset ja omaehtoinen oppiminen: Sitoutuminen, motivaatio ja coping: Teoreettinen tausta, rakenneanalyysi ja sitoutuminen*. Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos.
- Mielenterveyden keskusliitto. (2022). *Käsityöt ovat tapa rentoutua ja mahdollisuus kanavoida tunteita*. Haettu 17.2.2026 osoitteesta

<https://www.mtkl.fi/ajankohtaista/kasityot-ovat-tapa-rentoutua-ja-mahdollisuus-kanavoida-tunteita/>

Myllys, R. (2022). *Silmukoihin kudottu hengellisyys: Käsitöiden tekeminen suomalaisten naisten arjen uskontona* [Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto]. Helda.

<https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/df8533d0-6478-49ee-b4fd-0bd7631f4dc8/content>

Opetushallitus. (n.d.). Mitä on kulttuuriperintö? <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/mita-kulttuuriperinto>

Taitoliitto. (n.d.). Käsitöiden aineeton kulttuuriperintö. <https://www.taito.fi/me-olemme-taito/kasityon-aineeton-kulttuuriperinto/>

Tuomi, J., & Sarajarvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi.

Väänänen, N. (2020). *Kestävä käsityö auki purettuna ja yhteen koottuna. Aikuiskasvatus*. <https://doi.org/10.33336/aik.98370>

Liitteet

Turun yliopisto
University of Turku

Tietosuojailmoitus

1 (2)

EU:n yleinen tietosuoja-asetus,
artiklat 13 ja 14

1. Rekisterin nimi	<i>Lähipiirin merkitys käsityöharrastuneisuuden synnyssä</i>
2. Rekisterinpitäjä	<i>Hilma Hytönen hihyto@utu.fi Mirella Koskiniemi mirmko@utu.fi</i>
3. Vastuuhenkilön yhteystiedot	<i>Hilma Hytönen hihyto@utu.fi Mirella Koskiniemi mirmko@utu.fi</i>
4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot	DPO@utu.fi +358 29 450 4361
5. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja käsittelyn oikeusperuste	<p>Tutkimuksessa kerätään aineistoa Webropol-kyselyn avulla. Kyselyllä kerätään tietoa käsityöharrastajien kokemuksia lähipiirin vaikutuksesta käsityöharrastuneisuuden syntyyn.</p> <p>Henkilötietojen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaisena käsittelyperusteena on</p> <p>☒ käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten (yleinen etu 6 art. 1 a-kohta)</p> <p>☐ rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojen käsittelyyn (suostumus 6 art. 1 e-kohta)</p> <p>☐ muu mikä _____</p>

6. Käsiteltävät henkilötietoryhmät	Rekisteriin talletetaan rekisteröidystä seuraavia tietoja Sukupuoli, ikä, kansalaisopiston nimi ja kokemuksia lähipiirin vaikutuksesta käsityöharrastuneisuuden syntyyn.
7. Henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät.	Tietoja ei siirretä eikä luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle.

Turun yliopisto • University of Turku

FI-20014 Turun yliopisto, Finland • www.utu.fi

Puhelin/Telephone +358 29 450 5000 • Faksi/Fax +358 29 450 5040

<p>8. Tiedot tietojen siirrosta kolmansiin maihin</p>	<p>Henkilötietoja ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.</p>
<p>9. Henkilötietojen säilyttämisaika tai sen määrittämisen kriteerit</p>	<p>Tutkimusaineistoa säilytetään enintään kolme (3) vuotta tutkimuksen valmistumisesta ja se poistetaan viimeistään vuonna 2029. Aineisto on anonyymia eikä sisällä suoria tunnistetietoja. Säilytysajan päätyttyä aineisto poistetaan tietoturvallisesti.</p>
<p>10. Rekisteröidyn oikeudet</p>	<p>Rekisteröidyllä on oikeus pyytää pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää tietojensa oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista tai vastustaa niiden käsittelyä. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta tieteellisessä tai historiallisessa tutkimustarkoituksessa silloin, kun poisto-oikeus todennäköisesti estää tai vaikeuttaa käsittelyä.</p> <p>Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle.</p> <p>Yhteyshenkilö rekisteröidyn oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvissä asioissa on Turun yliopiston tietosuojavastaava, yhteystiedot ilmoituksen alussa.</p>
<p>11. Tiedot siitä, mistä henkilötiedot on saatu</p>	<p>Tiedot kerätään suoraan tutkimukseen osallistuvilta.</p>

12. Tiedot automaattisen päätöksenteon ml. profiloinnin olemassaolosta	Tietoja ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon tai profiloinnin tekemiseen.
--	--

Turun yliopisto • University of Turku

FI-20014 Turun yliopisto, Finland • www.utu.fi

Puhelin/Telephone +358 29 450 5000 • Faksi/Fax +358 29 450 5040

Hei!

Olemme käsityön aineenopettajaopiskelijat Hilma Hytönen ja Mirella Koskiniemi Turun yliopistosta Rauman kampukselta ja teemme kandidaatintutkielmaa lähipiirin vaikutuksesta käsityöharrastuneisuuden syntyyn.

Käsityöharrastukseen liittyvät merkitykset rakentuvat yleensä yksilöllisesti sekä sosiaalisesti. Yhteinen kiinnostus käsitöihin voi luoda vahvan perustan vuorovaikutukselle ja yhteisöllisyyden tunteelle (Kouhia, 2016).

Tässä tutkimuksessa tarkastelemme lähipiirin vaikutusta käsityöharrastuneisuuden syntyyn. Lähipiirillä tarkoitamme perhettä, sukulaisia, työkavereita ja ystäviä, jotka ovat läsnä arjessa harrastajan kanssa. Tutkimuksen tavoitteena on vastata näihin kysymyksiin:

- Miten lähipiiri (perhe, sukulaiset ja ystävät) on vaikuttanut käsityöharrastuksen aloittamiseen ja kehittymiseen?
- Minkälaisia eroja lähipiirin vaikutuksissa on eri ikäryhmien (18–35, 36–60 ja 60+) välillä?

Aineisto kerätään kansalaisopistojen käsityökurssien opiskelijoilta verkkokyselyn avulla. Kysely on suunnattu täysi-ikäisille käsityöharrastajille, ja sen täyttäminen vie noin 5–10 minuuttia. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista, ja vastaaminen tapahtuu anonyymisti. Kyselyssä ei kerätä nimiä tai muita suoria tunnistetietoja. Vastauksia käytetään ainoastaan tähän kandidaatintutkielmaan.

Tutkimuksen tavoitteena on lisätä ymmärrystä siitä, millainen merkitys lähipiirillä on käsityöharrastuksen synnyssä eri ikäryhmissä. Tuloksia voidaan hyödyntää käsityön opetuksen ja harrastustoiminnan kehittämisessä.

Tutkimukseen vastataan anonyymisti. Tutkimus on täysin vapaaehtoinen ja sen voi keskeyttää milloin vain. Kysely on avoinna 2.2–22.2. Jokainen vastaus on tärkeä.

Lämmin kiitos ajastanne ja avustanne tutkimuksemme toteuttamisessa!

Ystävällisin terveisin,

Käsityön aineenopettajaopiskelijat Hilma Hytönen ja Mirella Koskiniemi

Turun yliopisto, Rauman kampus | hihyto@utu.fi | mirmko@utu.fi

Lähipiirin merkitys käsityöharrastuneisuuden synnyssä

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Hei!

Olemme käsityön aineenopettajaopiskelijat Hilma Hytönen ja Mirella Koskiniemi Turun yliopistosta Rauman kampukselta ja teemme kandidaatintutkielmaa lähipiirin vaikutuksesta käsityöharrastuneisuuden syntyyn.

Käsityöharrastukseen liittyvät merkitykset rakentuvat yleensä yksilöllisesti sekä sosiaalisesti. Yhteinen kiinnostus käsitöihin voi luoda vahvan perustan vuorovaikutukselle ja yhteisöllisyyden tunteelle (Kouhia, 2016). Tässä tutkimuksessa tarkastelemme lähipiirin vaikutusta käsityöharrastuneisuuden syntyyn. Lähipiirillä tarkoitamme perhettä, sukulaisia, työkavereita ja ystäviä, jotka ovat läsnä arjessa harrastajan kanssa. Tutkimuksen tavoitteena on vastata näihin kysymyksiin:
Miten lähipiiri (perhe, sukulaiset ja ystävät) on vaikuttanut käsityöharrastuksen aloittamiseen ja kehittämiseen?

Minkälaisia eroja lähipiirin vaikutuksissa on eri ikäryhmien (18–35, 36–60 ja 60+) välillä? Aineisto kerätään kansalaisopistojen käsityökurssien opiskelijoilta verkkokyselyn avulla. Kysely on suunnattu täysi-ikäisille käsityöharrastajille, ja sen täyttäminen vie noin 5–10 minuuttia. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista, ja vastaaminen tapahtuu anonymisti. Kyselyssä ei kerätä nimiä tai muita suoria tunnistetietoja. Vastauksia käytetään ainoastaan tähän kandidaatintutkielmaan.

Tutkimuksen tavoitteena on lisätä ymmärrystä siitä, millainen merkitys lähipiirillä on käsityöharrastuksen synnyssä eri ikäryhmissä. Tuloksia voidaan hyödyntää käsityön opetuksen ja harrastustoiminnan kehittämisessä.

Tutkimukseen vastataan anonyymisti. Tutkimus on täysin vapaaehtoinen ja sen voi keskeyttää milloin

vain. Kysely on avoinna 2.2–22.2. Jokainen vastaus on tärkeä.

Lämmin kiitos ajastanne ja avustanne tutkimuksemme toteuttamisessa!

Ystävällisin terveisin,

Käsityön aineenopettajaopiskelijat

Hilma Hytönen ja Mirella Koskiniemi

Turun yliopisto, Rauman kampus | hihyto@utu.fi | mirmko@utu.fi

Ensimmäisellä sivulla kysymme sinusta perustietoja. Toisella sivulla kysymme kokemuksiasi lähipiiriin

vaikutuksesta harrastamisen aloittamiseen ja kolmannella sivulla lähipiiriin vaikutuksista nykyhetkessä.

1. Sukupuoli *

- Nainen
 Mies
 Muu
 En halua vastata

2. Ikäluokka *

- 18–35
 36–60
 60+

3. Kansalaisopisto *

- Seinäjoen kansalaisopisto
 Pihtiputaan ja Viitasaaren kansalaisopisto
 Rauman kansalaisopisto

4. Kauanko olet harrastanut käsitöitä *

- Alle 1 vuoden
 1–5 vuotta
 6–10 vuotta
 11–20 vuotta
 Yli 20 vuotta

5. Milloin olet aloittanut käsitöiden tekemisen

- Lapsuudessa/nuoruudessa
 Aikuisuudessa
 Myöhemmällä iällä (60+)

6. Mitä käsitöitä harrastat?

- Lankatyöt (virkkaus, neulonta, kirjonta, jne.)

- Ompelu
 - Kudonta (kangaspuut, kehikot, jne.)
 - Huovutus
 - Puutyöt
 - Metallityöt
 - Keramiikka- ja savityöt
 - Korjaus- ja tuunaustyöt
 - Lasityöt
 - Muu, mikä?
-

Lähipiirillä tarkoitamme perhettä, sukulaisia, työkavereita ja ystäviä, jotka ovat läsnä arjessa harrastajan kanssa

7. Lähipiirissäni oli käsitöitä harrastavia henkilöitä, kun aloitin käsityöharrastuksen *

- Kyllä
- Ei

8. Käsityöt olivat näkyvä osa arkea lähipiirissäni (esim. yhdessä tekeminen, keskustelu) *

- Kyllä
- Ei

9. Lähipiirini kannusti minua kokeilemaan käsitöitä (4=täysin samaa mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 1=täysin eri mieltä) *

1. Täysin
eri mieltä	2. Jokseenkin
eri mieltä	3. Jokseenkin
samaa mieltä	4. Täysin
samaa mieltä
☐	☐	☐	☐

10. Lähipiirini vaikutti siihen millaisia käsitöitä aloin harrastaa

(4=täysin samaa mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 1=täysin eri mieltä)

1. Täysin
eri mieltä	2. Jokseenkin
eri mieltä	3. Jokseenkin
samaa mieltä	4. Täysin
samaa mieltä
☐	☐	☐	☐

11. Ilman lähipiiriäni käsityöharrastukseni EI olisi alkanut

(4=täysin samaa mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 1=täysin eri mieltä) *

1. Täysin eri mieltä 2. Jokseenkin eri mieltä 3. Jokseenkin samaa mieltä 4. Täysin samaa mieltä

12. Käsityöharrastamisen aloittamiseen vaikutti *

- Perheenjäsen
- Sukulainen
- Ystävä
- Työkaveri
- Joku muu, kuka? _____
- Ei kukaan toinen henkilö

13. Kuvaile omin sanoin, millainen merkitys lähipiirillä on ollut käsityöharrastuneisuutesi syntyyn. *

200 merkkiä jäljellä

14. Teen käsitöitä jonkun lähipiiriini kuuluvan henkilön kanssa *

- Usein
- Joskus
- Harvoin
- En koskaan

15. Lähipiirini vaikuttaa siihen, kuinka usein teen käsitöitä

(4=täysin samaa mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 1=täysin eri mieltä) *

1. Täysin eri mieltä 2. Jokseenkin eri mieltä 3. Jokseenkin samaa mieltä 4. Täysin samaa mieltä

16. Käsityöharrastus lisää yhteisöllisyyden tunnetta lähipiirissäni

(4=täysin samaa mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 1=täysin eri mieltä)

1. Täysin
eri mieltä

2. Jokseenkin
eri mieltä

3. Jokseenkin
samaa mieltä

4. Täysin
samaa mieltä

17. Kuvaile omin sanoin millainen merkitys lähipiirillä on käsityöharrastuneisuuteesi tällä hetkellä*

200 merkkiä jäljellä

18. Koetko vaikuttavasi/vaikuttaneesi jonkun lähipiirisi henkilön käsityöharrastuneisuuteen? Jos kyllä, miten? *

200 merkkiä jäljellä